ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Кафедра цивільного права і процесу

Робоча програма навчальної дисципліни

ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

ОБОВ'ЯЗКОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти

та освітньо-кваліфікаційна програма за спеціальністю 081 «Право»

Розробник:
Косьмій Л.Р., старший викладач кафедри цивільного права і процесу юридичного факультету

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного права і процесу юридичного факультету університету 30 серпня 2018 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри
доктор юридичних наук, доцент
_____ Короєд С.О.
30 серпня 2018 р.

ВСТУП

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Трудове право України» є трудові відносини, які виникають при: здійсненні найманим працівником права на працю та відпочинок; забезпеченні гарантій працевлаштування жінок, неповнолітніх, інвалідів; укладенні та розірванні трудових договорів; забезпеченні зайнятості, профорієнтації і працевлаштування; професійному відборі, професійній підготовці й підвищенні кваліфікації кадрів; укладанні і виконанні колективних договорів; нагляді і контролі за охороною праці й дотриманням трудового законодавства; розгляді трудових спорів; соціально-партнерські відносини; тощо.

Метою викладання навчальної дисципліни «Трудове право України» є опанування студентами системи знань з трудового права України; акцентування уваги студентів на складних теоретичних та практичних проблемах трудових правовідносин; на основі конкретно-предметного матеріалу сприяння виробленню навиків аналітичного мислення у студентів; формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування норм трудового права.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Трудове право України» є поглиблене вивчення студентами проблем трудового права, аналіз актів трудового законодавства України, міжнародних договорів, актів вищих судових інстанцій, навчальної та монографічної літератури, вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми курсу.

Результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійних та освітньо-кваліфікаційних програм студент повинен

знати:

– положення актів трудового законодавства України та міжнародних договорів щодо правового регулювання трудових відносин;

– основні положення правової доктрини з питань виникнення та припинення трудових правовідносин, укладення та припинення трудових договорів, правового статусу суб’єктів трудового права, підстави, зміст та види відповідальності при порушенні трудового законодавства, колективних угод, трудових угод, порядок вирішення трудових спорів;

– підходи судової практики щодо тлумачення і застосування законодавства України, що регулює трудові правовідносини;

– міжнародно-правове регулювання трудових відносин;

вміти:

– використовувати дані науки трудового права для вирішення практичних завдань;

– правильно застосовувати та тлумачити трудове законодавство, колективні договори, трудові угоди;

– орієнтуватися в міжнародно-правовому регулюванні трудових відносин;

– складати акти застосування норм права, трудові угоди, процесуальні документи у сфері захисту трудових прав.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ECTS– 7</td><td rowspan="15">Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти
та освітньо-кваліфікаційна програма за спеціальністю 081 «Право»</td><td colspan="2">Обов’язкова (базова)</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 4</td><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Загальна кількість годин – 210</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>5-й і 6-й</td><td>5-й і 6-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4
самостійної роботи студента – 4</td><td>42 год.</td><td>16 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>38 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>100 год.</td><td>160 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td colspan="2">5-й семестр – залік;
6-й семестр – екзамен</td></tr>
</table>

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
- для денної форми навчання – 45% аудиторних занять і 55% самостійної роботи;
- для заочної форми навчання – 11% аудиторних занять і 89% самостійної роботи.

КРИЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно, «3» - задовільно, «4» - добре, «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді заліку та екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ECTS

Шкала в балах	**Оцінка за національною шкалою**	**Шкала ECTS**
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 балів	3 «задовільно»	D
50-54 балів	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 балів	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції із застосуванням мультимедійного проектора, розв'язування практичних завдань, складання документів, робота в Інтернеті, складання схем, таблиць, ділові ігри.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами тестових завдань, презентацій і виступів на наукових заходах підсумкового заліку та екзамену у тестовій формі.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика трудового права

Тема 1. Право людини на працю і державні гарантії його забезпечення

Право на працю – одне з фундаментальних прав людини: поняття і зміст. Поняття «праця», ознаки найманої праці. Міжнародні стандарти права на працю. Державні гарантії трудових прав за законодавством України.

Тема 2. Предмет, метод, принципи і система трудового права

Поняття трудового права та його значення як однієї з провідних галузей у системі права України. Предмет та метод трудового права. Система трудового права і система трудового законодавства. Функції трудового права: поняття та види. Поняття і значення основних принципів трудового права. Наука трудового права. Трудове право як навчальна дисципліна.

Тема 3. Джерела трудового права

Поняття джерел трудового права, їх класифікація та види. Конституція України – фундаментальна основа трудового законодавства. Трудове законодавство України та норми міжнародного права. Проект Трудового кодексу України. Підзаконні нормативно-правові та локальні акти як джерела трудового права.

Тема 4. Міжнародно-правове регулювання праці

Поняття та розвиток міжнародно-правового регулювання праці. Поняття міжнародного трудового права. Всесвітні (універсальні) міжнародні стандарти праці: Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. Європейські міжнародні стандарти праці: Європейська соціальна хартія, Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод. Двосторонні міждержавні угоди щодо регулювання відносин у галузі праці й соціальної сфери. Міжнародна організація праці: історія створення, повноваження, члени. Основні завдання діяльності МОП. Організаційна структура МОП. Конвенції, рекомендації МОП.

Тема 5. Трудові правовідносини та їх суб’єкти

Трудові правовідносини: поняття, ознаки та загальна характеристика трудових правовідносин. Сторони і зміст трудових правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин. Працівники як суб’єкти трудових правовідносин. Трудова правосуб’єктність та її особливості. Роботодавці як суб’єкти трудових правовідносин. Основні права та обов’язки роботодавця. Роботодавець-фізична особа як сторона трудового договору.

Змістовий модуль 2. Індивідуальні трудові відносини

Тема 6. Забезпечення зайнятості та працевлаштування

Поняття зайнятості, категорії зайнятого населення і основні державні гарантії у сфері зайнятості. Безробітні громадяни: поняття, порядок реєстрації, правовий статус. Особи, які не можуть бути визнані безробітними. Підходяща робота та критерії її підбору. Державна служба зайнятості та її повноваження. Правові питання працевлаштування державною службою зайнятості. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Принципи та суб'єкти страхування. Страховий стаж. Допомога по безробіттю та визначення її розміру. Особливості працевлаштування за допомогою посередницьких організацій.

Тема 7. Трудовий договір

Трудовий договір: поняття, види та значення. Контракт як форма трудового договору. Сторони трудового договору. Зміст трудового договору, його істотні умови. Гарантії прав і обмеження прав особи при укладенні трудового договору. Прийняття на роботу і оформлення трудового договору. Трудові книжки: порядок ведення, зберігання та видачі при звільненні. Зміна умов трудового договору. Поняття переведення на іншу роботу. Переміщення на інше робоче місце. Відсторонення працівника від роботи. Поняття «припинення трудових правовідносин» й «розірвання трудового договору». Підстави припинення трудових правовідносин, їх класифікація. Припинення трудових правовідносин за взаємною згодою сторін. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Загальні та спеціальні юридичні гарантії працівникам, що звільняються з ініціативи роботодавця. Порядок розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Попередня згода профспілкового органу на розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Розірвання трудового договору з ініціативи осіб, які не є стороною трудового договору. Припинення трудових правовідносин у зв’язку з порушенням правил прийняття на роботу. Порядок оформлення звільнення. Строки розрахунку зі звільненим працівником. Вихідна допомога.

Тема 8. Робочий час

Поняття робочого часу і сучасні проблеми гарантій у сфері робочого часу. Види робочого часу та його нормування. Режим робочого часу та його види. Характеристика робочого часу нормальної тривалості, скороченого та неповного. Надурочна робота та ненормований робочий час. Облік робочого часу: поняття та види.

Тема 9. Час відпочинку

Поняття та види часу відпочинку. Перерви протягом робочого дня. Щотижневий безперервний відпочинок (вихідні дні). Святкові і неробочі дні. Відпустки, їх види та порядок надання. Щорічні відпустки працівників та їх види. Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням. Творчі відпустки. Соціальні відпустки. Відпустка без збереження заробітної плати.

Тема 10. Оплата праці

Право працівника на оплату праці та його захист. Соціально-економічні аспекти оплати праці та її реформа в Україні. Поняття оплати праці та її структура. Основна заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати. Функції заробітної плати: відтворювальна, стимулююча, соціальна. Державне та договірне регулювання оплати праці. Мінімальна заробітна плата: поняття і значення. Порядок встановлення і застосування різних форм матеріального стимулювання праці. Погодинна система оплати, її різновиди. Відрядна система, її різновиди. Поняття та значення тарифної системи. Основні елементи тарифної системи: тарифна ставка, тарифна сітка, тарифний розряд, тарифно-кваліфікаційний довідник. Поняття гарантійних, компенсаційних виплат та доплат. Відповідальність за порушення законодавства про оплату праці.

Тема 11. Професійний розвиток працівників

Професійне навчання працівників. Організація професійного навчання працівників. Форми професійного навчання працівників. Навчальні плани і програми професійного навчання працівників. Кадрове забезпечення професійного навчання працівників безпосередньо у роботодавця. Оплата праці осіб, які здійснюють професійне навчання працівників.

Атестація працівників. Категорії працівників, які не підлягають атестації. Результати атестації. Організація підтвердження результатів неформального професійного навчання працівників.

Тема 12. Правове забезпечення охорони праці та здоров'я працівників на виробництві

Зміст охорони праці як інституту трудового права. Основні напрям державної політики у сфері охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці та здоров'я на виробництві. Організація охорони праці працівників на підприємстві. Спеціальні правила охорони праці на важких, небезпечних та шкідливих роботах. Охорона здоров'я жінок, неповнолітніх і осіб зі зниженою працездатністю. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій, пов'язаних з виробництвом.

Змістовий модуль 3. Відповідальність у трудовому праві

Тема 13. Трудова дисципліна та дисциплінарна відповідальність у трудовому праві

Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення. Внутрішній трудовий розпорядок на підприємствах, в установах та організаціях. Правила внутрішнього трудового розпорядку: типові, галузеві, локальні. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни. Поняття дисциплінарної відповідальності у трудовому праві. Дисциплінарні стягнення: поняття, види. Підстава дисциплінарної відповідальності, склад дисциплінарного проступку. Процедура накладення стягнення. Дисциплінарне звільнення.

Тема 14. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

Поняття і загальна характеристика матеріальної відповідальності, її відмінність від цивільно-правової відповідальності. Підстава та умови матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності. Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування. Особливості матеріальної відповідальності роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові. Відшкодування моральної шкоди.

Тема 15. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства і законодавства про охорону праці

Поняття та основні види нагляду і контролю у сфері застосування праці. Державний нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства і законодавства про охорону праці. Органи державного нагляду та їх повноваження. Громадський контроль за додержанням законодавства про працю та про охорону праці на виробництві.

Тема 16. Індивідуальні трудові спори

Поняття та види трудових спорів (конфліктів). Індивідуальні трудові спори: поняття, види, причини виникнення та способи вирішення. Порядок вирішення трудових спорів у комісії з трудових спорів (КТС). Судовий порядок розгляду трудових спорів. Порядок поновлення працівника на роботі та оплата вимушеного прогулу. Діяльність спеціалізованих трудових судів у зарубіжних країнах.

Змістовий модуль 4. Колективні трудові відносини

Тема 17. Соціальне партнерство і колективне трудове право

Поняття соціального партнерства. Правове регулювання соціального партнерства в Україні. Сторони та інші суб’єкти соціального партнерства. Національна рада соціального партнерства. Колективне трудове право, його становлення та розвиток в Україні. Поняття та види трудового колективу. Повноваження трудового колективу.

Тема 18. Правовий статус профспілок у сфері трудових відносин

Право працівників на об'єднання: міжнародні юридичні стандарти. Порядок утворення, легалізації та припинення діяльності профспілок. Права, гарантії та обов'язки профспілок. Повноваження виборного органу первинної профспілкової організації на підприємстві. Гарантії діяльності профспілок.

Тема 19. Правовий статус роботодавців, їх організацій та об'єднань

Право роботодавців на об'єднання: міжнародні юридичні стандарти й зарубіжний досвід. Мета, завдання, функції організацій роботодавців та практика їх утворення в Україні. Правовий статус організацій роботодавців та їх об'єднань. Порядок створення та припинення організацій роботодавців. Повноваження роботодавців та їх організацій і об'єднань у колективно-договірному регулюванні трудових відносин.

Тема 20. Колективні договори і угоди

Поняття і сторони колективного договору. Зміст колективного договору. Колективні угоди та їх значення у регулюванні трудових відносин. Колективні переговори з укладення та підписання колективних договорів і угод. Контроль за виконанням колективного договору. Відповідальність за порушення і невиконання умов колективного договору.

Тема 21. Порядок вирішення колективних трудових спорів

Поняття, предмет і сторони колективних трудових спорів. Формування вимог найманих працівників та момент виникнення колективного трудового спору. Порядок вирішення колективних трудових спорів. Органи з розгляду колективних трудових спорів. Правовий статус примирних комісій, трудового арбітражу, незалежного посередника, Національної служби посередництва та примирення. Конституційне право працівників на страйк. Правові наслідки законного та незаконного страйку. Відповідальність осіб, винних у порушенні законодавства про колективні трудові спори (конфлікти).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика трудового права												
Тема 1. Право людини на працю і державні гарантії його забезпечення	12	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 2. Предмет, метод, принципи і система трудового права				-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Джерела трудового права	12	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 4. Міжнародно-правове регулювання праці				-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 5. Трудові правовідносини та їх суб'єкти	6	2	2	-	-	2	8	-	-	-	-	8
Змістовий модуль 2. Індивідуальні трудові відносини												
Тема 6. Забезпечення зайнятості та працевлаштування	8	4	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 7. Трудовий договір	16	6	6	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Тема 8. Робочий час	6	2	2	-	-	2	6	2	-	-	-	4
Тема 9. Час відпочинку	8	4	2	-	-	2	8	-	2	-	-	6
Тема 10. Оплата праці	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Тема 11. Професійний розвиток працівників	6	2	2	-	-	2	8	-	-	-	-	8
Тема 12. Правове забезпечення охорони праці та здоров'я працівників на виробництві	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Всього годин за 5-й семестр:	**90**	**28**	**24**	**-**	**-**	**38**	**90**	**8**	**2**			**80**
Модуль 2												
Змістовий модуль 3. Відповідальність у трудовому праві												
Тема 13. Трудова дисципліна та дисциплінарна відповідальність у трудовому праві	6	2	2	-	-	4	10	2	-	-	-	8
Тема 14. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	8		2	-	-	4	10		-	-	-	10
Тема 15. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства і законодавства про охорону праці	4	-	-	-	-	4	10	-	2	-	-	8
Тема 16. Індивідуальні трудові спори	6	-	2	-	-	4	12	2	-	-	-	10
Змістовий модуль 4. Колективні трудові відносини												
Тема 17. Соціальне партнерство і колективне трудове право	4	-	-	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 18. Правовий статус профспілок у сфері трудових відносин	4	-	-	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 19. Правовий статус роботодавців, їх організацій та об'єднань	4	-	-	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 20. Колективні договори і угоди	8	2	2	-	-	4	12	2	-	-	-	10
Тема 21. Порядок вирішення колективних трудових спорів	4	-	-	-	-	4	12	2	-	-	-	10
Усього годин за 6-й семестр	**90**	**14**	**14**	**-**	**-**	**62**	**90**	**8**	**2**	**-**	**-**	**80**
Підсумковий контроль	**30**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**30**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Усього годин за рік	**210**	**42**	**38**	**-**	**-**	**100**	**210**	**16**	**4**	**-**	**-**	**160**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – Ст. 141. – Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44; № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68; № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142; № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143; № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, ст.532. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http:// http://zakon.rada.gov.ua.
2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права // Вісник Конституційного суду України. – 2006. – № 4. – С. 72–80.
3. Загальна декларація прав людини : прийнята Резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. // Документи ООН A/RES/217A: Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи / упоряд. Ю. К. Качуренко. – 2–ге вид. – К., 1992.
4. Про рівну винагороду чоловіків і жінок за працю рівної цінності: Конвенція МОП № 100, 1951 р. (ратифікована 9 червня 1956 р.).
5. Про примусову чи обов’язкову працю: Конвенція МОП № 29, 1930 р. (ратифікована 9 червня 1956 р.).
6. Про щорічні оплачувані відпустки: Конвенція МОП № 52, 1936 р. (ратифікована 11 серпня 1956 р.).
7. Про охорону заробітної плати: Конвенція МОП № 95, 1949 р. (ратифікована 30 червня 1961 р.).
8. Про політику в галузі зайнятості: Конвенція МОП № 122, 1964р. (ратифікована 29 травня 1968 р.).
9. Про мінімальний вік допуску на підземні роботи в шахтах і рудниках: Конвенція МОП № 123, 1965 р. (ратифікована 4 лютого 1970 р.).
10. Про мінімальний вік для прийняття на роботу: Конвенція МОП, 1973 р. (ратифікована 7 березня 1979 р.).
11. Про сприяння колективним переговорам: Конвенція МОП № 154, 1981р. (ратифікована 4 лютого 1994 р.).
12. Про припинення трудових відносин з ініціативи підприємства: Конвенція МОП № 158, 1982 р. (ратифікована 4 лютого 1994 р.).
13. Про безробіття: Конвенція МОП № 2, 1919 р. (ратифікована 4 лютого 1994 р.).
14. Про скасування примусової праці: Конвенція МОП № 105, 1957 р. (ратифікована 5 жовтня 2000 р.).
15. Про оплачувані відпустки: Конвенція МОП № 132, 1970 р. (переглянута у 1990 р.) (ратифікована 29 травня 2001 р.).
16. Про встановлення мінімальної заробітної плати: Конвенція МОП № 131, 1970 р. (ратифікована 01 березня 2006 р.).
17. Про служби гігієни праці: Конвенція МОП № 161, 1985 р. (ратифікована 17 червня 2010 р.).
18. Про безпеку і гігієну праці у виробничій сфері: Конвенція МОП № 155, 1981 р. (ратифікована 04 січня 2012 р.).

19. Кодекс законів про працю України : кодекс затверджений Законом № 322–VIII від 10.12.71 // ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375 в редакції від 25.07.2018 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua.

20. Проект Трудового кодексу України (реєстраційний № 1658, текст законопроекту від 24 липня 2017 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua.

21. Про відпустки : Закон України від 15.11.1996 № 504/96–ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 2. – ст. 4. – Із змінами і доповненнями станом на 25.07.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua.

22. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10. 2000 № 2017–III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – ст. 409. – Із змінами і доповненнями станом на 10.06.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua.

23. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 4, ст.43 – Із змінами і доповненнями станом на 28.08.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua

24. Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02.03.2000 № 1533–III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 22. – ст. 171. – Із змінами і доповненнями станом на 31.08.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua.

25. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067–VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 24. – ст. 243. – Із змінами і доповненнями станом на 31.08.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua.

26. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01.07.1993 № 3356–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – ст. 361. – Із змінами і доповненнями станом на 01.01.2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua.

27. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 № 108/95–ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 17. – ст. 121. – Із змінами і доповненнями станом на 01.01.2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua.

28. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22.06.2012 № 5026–VI // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 22, ст.216. – Із змінами і доповненнями станом на 02.11.2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua.

29. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 № 875–XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 21. – ст. 252. – Із змінами і доповненнями станом на 20.01.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua.

30. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 № 2694–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 49. – ст. 668. – Із змінами і доповненнями

станом на 20.01.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua.

31. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 № 137/98–ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 34. – ст.227. – Із змінами і доповненнями станом на 07.11.2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua.

32. Про професійний розвиток працівників : Закон України від 12.01.2012 № 4312-VI // ВВР, 2013, № 24, ст.243. – Із змінами і доповненнями станом на 01.01.2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua.

33. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1999 № 1045–XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 45. – ст.397. – Із змінами і доповненнями станом на 01.01.2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua.

34. Про затвердження типових правил внутрішнього трудового розпорядку для робітників і службовців підприємств, установ, організацій : Постанова Держкомпраці СРСР від 20.07.1984 р. // Бюлетень Держкомпраці СРСР. – 1984. – № 11.

35. Положення про дисципліну працівників залізничного транспорту, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 26 січня 1993 р. № 55. – Із змінами і доповненнями станом на 19.11.2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua.

36. Про порядок повідомлення Державній фіскальній службі та її територіальним органам про прийняття працівника на роботу : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 413. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kadrovik01.com.ua.

37. Про трудові книжки працівників : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 квітня 1993 р. № 301. – Із змінами і доповненнями станом на 24.08.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua.

38. Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 квітня 1993 р. № 245. – Із змінами і доповненнями станом на 11.03.2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua.

39. Про затвердження Порядку укладення договору про стажування студентів вищих та учнів професійно-технічних навчальних закладів на підприємствах, в установах та організаціях і Типової форми договору про стажування студентів вищих та учнів професійно-технічних навчальних закладів на підприємствах, в установах та організаціях : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2018 № 20. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua.

40. Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 29 грудня 1992 р. № 14. – Із змінами і доповненнями станом на 03.12.1997. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua.

41. Про практику розгляду судами трудових спорів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.1992 р. – Із змінами і доповненнями станом на 25.05.1998. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua.

42. Про затвердження положення про трудовий арбітраж : Наказ Національної служби посередництва і примирення від 18 листопада 2008 року № 135. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua.

43. Про затвердження положення про примирну комісію : Наказ Національної служби посередництва і примирення від 18 листопада 2008 року № 130. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nspp.gov.ua.

44. Про затвердження положення про посередника : Наказ Національної служби посередництва і примирення від 18 листопада 2008 року № 133. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua.

45. Про затвердження Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників : Наказ Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29.07.1993 № 58. – Із змінами і доповненнями станом на 27.07.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua.

46. Методичні рекомендації щодо встановлення гнучкого режиму робочого часу, затверджені наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 04.10.2006 № 359. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua.

47. Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.1992 № 41. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua.

48. Методичні рекомендації щодо оплати праці працівників малих підприємств, схвалені наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 13.08.2004 № 186. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua.

49. Про порядок оплати тимчасового заступництва : Роз'яснення Держкомпраці СРСР та ВЦРПС від 29.12.1965 № 30/39. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua.

Монографії, підручники, посібники та інша література:

50. Арсентьєва О. С. Правове регулювання соціального партнерства на етапі реформування трудового права України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / О. С. Арсентьєва. – Луганськ, 2010. – 20 с.

51. Венедіктов С. В. Правове регулювання трудових відносин: вітчизняний та зарубіжний досвід : [навч. посіб.] / С. В. Венедіктов. – К. : Алерта, 2012. – 367 с.

52. Гетьманцева Н. Д. Трудове право України (Загальна частина) : [навч. посіб.] / Н. Д. Гетьманцева, І. Г. Козуб ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2013. – 311 с.

53. Гошовський В. С. Особливості правового регулювання трудової діяльності депутатів Верховної Ради України : [монографія] / В. С. Гошовський. – К. : 2011. – 208 с.

54. Грищак С. В. Право трудових спорів : [навч. посіб.] / С. В. Грищак, О. С. Заржицький, Р. С. Кірін. – Д. : НГУ, 2011. – 167 с.

55. Дергачов В. С. Науково-практичні засади захисту інформації з обмеженим доступом у трудових правовідносинах : [монографія] / В. С. Дергачов. – Х. : ХНАДУ, 2011. – 160 с.

56. Іншин М. І. Правове регулювання службово-трудової діяльності державних службовців як особливої категорії зайнятого населення України : [навч. посіб.] / М. І. Іншин. – Х. : ФІНН, 2010. – 672 с.

57. Іншин М. І. Трудове право України : [підручник] / М. І. Іншин, В. І. Щербина. – Х. : Диса плюс, 2014. – 499 с.

58. Костюк В. Л. Правосуб'єктність у трудовому праві: проблеми теорії та практики : [монографія] / В. Л. Костюк. – К. : Видавець Карпенко В. М., 2012. – 464 с.

59. Косьмій Л.Р. Термінологічний словник з Трудового права України : навчально-методичне видання довідкового характеру / Л.Р. Косьмій. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2012. – 148 с.

60. Кузьменко Г. Гуманістичні основи державно-правового регулювання охорони праці на прикладі Великобританії та Сполучених Штатів України // Г. Кузьменко // Юридична Україна. – № 11. – С. 86-89.

61. Лавріненко О. В. Механізм правового регулювання відносин із добору кадрів: проблеми становлення трудового законодавства України та шляхи вдосконалення його понятійного апарату : [монографія] / О. В. Лавріненко. – Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2010. – 166 с.

62. Лавріненко О. В. Принцип єдності й диференціації правового регулювання соціально-трудових відносин у системі галузевих принципів трудового права України : [монографія] / О. В. Лавріненко. – Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2010. – 358 с.

63. Лукаш С. С. Співвідношення централізованого і локального регулювання трудових відносин в умовах ринкової економіки : [монографія] / С. С. Лукаш. – Х. : ФІНН, 2010. – 366 с.

64. Менджул М. В., Танчинець С. В. Значення міжнародного трудового права та трудової юстиції у системі захисту прав працівників : матеріали VI Міжнародн. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів [«Закарпатські правові читання»], (м. Ужгород, 25 – 27 квітня 2014 р.) / М-во освіти і науки України, УжНУ. – Ужгород, 2014. – Т. 2. – С. 422 – 426.

65. Мірошниченко О. А. Трудове право України : [навч. посіб.] / О. А. Мірошниченко. – К.: [Дорадо-Друк], 2010. – 242 с.

66. Мокрицька Н. Особливості реалізації права на працю особами, які перебувають під вартою // Н. Мокрицька // Юридична Україна. – № 12. – С. 55-59.

67. Павлів-Самоїл Н. П. Трудове право (поняття, схеми, таблиці) : [навч. посіб.] / Н. П. Павлів-Самоїл, В. М. Адам, А. І. Годяк ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Л. : ЛьвДУВС, 2013. – 171 с.

68. Пилипенко П. Про право зайнятості, або нові контури трудового права / П. Пилипенко // Право України. – 2014. – № 6. – С.197-207.

69. Прилипко С., Ярошенко О. Право на працю в системі прав людини / С. Прилипко, О. Ярошенко // Право України. – 2014. – № 6. – С.102-110.

70. Процевський О. Чи є майбутнє у галузі трудового права? / О. Процевський // Право України. – 2014. – № 12. – С.119-130.

71. Процевський О. Чи справді держава не гарантує громадянам право на працю? / О. Процевський // Право України. – 2014. – № 1. – С.249-257.

72. Рим О. М. Запобігання конкуренції у трудових правовідносинах : [монографія] / О. Рим. – Т. : Терно-граф, 2011. – 160 с.

73. Рудницька О. П. Правове регулювання гарантійних виплат у трудовому праві : [монографія] / О. П. Рудницька. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 176 с.

74. Ситницька О. А. Юридичні гарантії права на працю та права на відпочинок за трудовим законодавством України : [монографія] / О. А. Ситницька. – Хмельницький : [Вид-во Хмельниц. ун-ту упр. та права], 2010. – 167 с.

75. Слюсар А. М. Правовий статус суб'єктів трудового права України: теоретико-правовий аспект : [монографія] / А. М. Слюсар. – Х. : ФІНН, 2011. – 335 с.

76. Сташків Б. І. Гарантії права на соціальне забезпечення : [навч. вид.] / Б. І. Сташків. – Чернігів : 2011. – 100 с.

77. Трудове право України [текст] підручник / За загальною редакцією М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 472 с.

78. Трудове право та проблеми соціального захисту населення в контексті правової держави, м. Харків, 24–25 вересня 2010 р. : матеріали наук.-практ. конф. / Укр. асоц. фахівців труд. права, Харк. екон.-прав. ун-т ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. В. С. Венедіктова. – Х. : 2010. – 292 с.

79. Трудове право України : академ. курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [Пилипенко П. Д. та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – 5–те вид., переробл. та допов. – К. : Ін Юре, 2014. – 548 с.

80. Трудове право України [Текст]: навч. посіб. / О.І. Кисельова, Т.А. Кобзєва. - Суми: СумДУ, 2017. - 309 с.

81. Трудове право України : підруч. для студентів юрид. спец. вищ. навч. закл. / С. М. Прилипко [та ін.]. – 5–те вид., допов. – Харків : Право, 2014. – 757с.

82. Трудове право України : слов.-довід. термінів і понять / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [уклад.: Якушев І. М., Старчук О. В. ; за заг. ред. І. М. Якушева]. – Луцьк : Захарчук В. М., 2013. – 279 с.

83. Трудове право України в схемах і таблицях : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко, О. Є. Костюченко, Д. С. Підкопай. – Х. : ФІНН, 2010. – 557 с.

84. Трудове право України. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [П. Д. Пилипенко та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Київ : Ін Юре, 2014. – 349 с.

85. Трудове право, право соціального забезпечення та сучасні проблеми проходження служби в органах внутрішніх справ : матеріали всеукр. наук.–практ.

конф., 25 листоп. 2011 р. / Харк. нац. ун-т внутр. справ ; [за заг. ред. К. Ю. Мельника]. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2011. – 367 с.

86. Харчук Р. С. Розвиток форм захисту трудових прав працівників за умов формування ринкових відносин в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Р. С. Харчук. – Луганськ, 2011. – 20 с.

87. Хуторян Н. Підстави та умови матеріальної відповідальності у трудовому праві / Н. Хуторян // Право України. – 2014. – № 5. – С.126-132.

Інформаційні ресурси
РЕСУРСИ МЕРЕЖІ INTERNET

1. http://rada.gov.ua – інформаційний сервер Верховної Ради України
2. http://www.kmu.gov.ua – Урядовий портал
3. http://www.president.gov.ua – Веб-сайт Офіційного інтернет-представництва Президента України
4. http://www.mlsp.gov.ua – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України
5.http://www.dcz.gov.ua – офіційний сайт Державної служби зайнятості України
6. http://www.kadrovik.ua – офіційний сайт Всеукраїнської асоціації кадровиків України